

11.2.2020

REU, Alm.del - 2018-19 (1. samling) - Endeligt svar på spørgsmål 487: Spm. om en juridisk vurdering af Rettighedsalliancens forsla...

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 30. april 2019
Kontor: Stats- og Menneskerets-
kontoret
Sagsbeh: Camilla Helleø Nielsen
Sagsnr.: 2019-0030-2134
Dok.: 1077943

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 487 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. april 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Mogens Jensen (S).

Søren Pape Poulsen

/

Anders Sparholt Jørgensen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 487 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren, i forlængelse af samrådet den 28. marts 2019 om myndighedsblokeringer, give en juridisk vurdering af Rettighedsalliancens forslag, jf. REU alm. del - bilag 185, i forhold til overholdelse af grundloven?”

Svar:**1. Ytringsfriheden er beskyttet i grundlovens § 77, der har følgende ordlyd:**

”Enhver er berettiget til på tryk, i skrift og tale at offentliggøre sine tanker, dog under ansvar for domstolene. Censur og andre forebyggende forholdsregler kan ingensinde på ny indføres.”

Det er almindeligt antaget, at grundlovens § 77 angår alle typer af meddelelser til andre, jf. herved bl.a. Michael Hansen Jensen, Danmarks Riges Grundlov med kommentarer, redigeret af Henrik Zahle, 2. udgave (2006), side 528, hvor det anføres, at bestemmelsen ikke blot omfatter meddelelser af intellektuel karakter, men alle typer af meddelelser til andre, herunder gengivelse af faktiske forhold, fiktive meddelelser og praktiske anvisninger.

I overensstemmelse hermed må det antages, at grundlovens § 77 også omfatter kommercielle ytringer.

Ved fastlæggelsen af, hvilken nærmere beskyttelse af ytringsfriheden § 77 indebærer, foretages der almindeligvis en opdeling i henholdsvis den formelle og den materielle ytringsfrihed.

Grundlovens § 77 beskytter den formelle ytringsfrihed. Det indebærer, at bestemmelsen beskytter mod foranstaltninger, der forhindrer selve offentliggørelsen af ytringer. Begrebet ”censur” omfatter enhver forudgående godkendelse fra en offentlig myndighed af en ytrings indhold, jf. bl.a. Jens Peter Christensen m.fl., Grundloven med Kommentarer (2015), side 500, Zahle, a.st., side 536, og Peter Germer, Statsforfatningsret, 5. udgave (2012), side 378 f. ”Andre forebyggende forholdsregler” omfatter censurlignende foranstaltninger, der kan hindre eller forsinke offentliggørelsen af ytringer, jf. bl.a. Peter Germer, a.st., side 379, og Jens Peter Christensen, a.st., side 500, og Max Sørensen, Statsforfatningsret, 2. udgave ved Peter Germer (1973), side 377.

Om beskyttelsen af den formelle ytringsfrihed bemærkes det, at det i den statsretlige litteratur er almindeligt antaget, at grundlovens § 77, 2. pkt., ikke er til hinder for domstolenes nedlæggelse af forbud mod og beslaglæggelse af ikke offentliggjorte udsagn.

Om dette anfører Jens Peter Christensen, a.st., side 501, bl.a. følgende:

”På trods af den klare ordlyd af grundlovens § 77, 2. pkt., er det antaget i den statsretlige teori og accepteret i retspraksis, at der er mulighed for at nedlægge fagedforbud mod offentliggørelsen af en ytring og at foretage beslaglæggelse af trykte skrifter før offentliggørelsen, hvis det kan godtgøres, at der vil ske uoprettelig skade eller formålet i øvrigt forspildes, hvis der ikke gribes ind før offentliggørelsen, jf. Germer 2012 s. 381. Det vil i så fald være de uafhængige domstole, der træffer afgørelsen om, hvorvidt denne betingelse er opfyldt. Da censurforbuddet især er rettet mod den udøvende magts muligheder for at udøve censur, er den beskrevne (snævre) undtagelse fra censurforbuddet mindre betænkelig. De nærmere regler for fagedforbud og beslaglæggelse findes i retsplejeloven.”

En materiel ytringsfrihed er udtryk for, at der for ytringer af et vist indhold eller en vis karakter ikke kan fastsættes efterfølgende sanktioner i form af f.eks. straf.

I den statsretlige litteratur er det den overvejende opfattelse – som Justitsministeriet kan tilslutte sig – at grundlovens § 77 ikke beskytter den materielle ytringsfrihed, jf. bl.a. Poul Andersen, Dansk Statsforfatningsret (1954), side 670, Alf Ross, Dansk Statsforfatningsret II, 3. udgave ved Ole Espersen (1980), side 716 og 724, Max Sørensen, a.st., side 374, og Jens Peter Christensen m.fl., a.st., side 503 ff.

2. Justitsministeriet har forstået Rettighedsalliancens forslag således, at det fremadrettet skal være muligt administrativt at blokere en hjemmeside, hvis hjemmesiden indeholder materiale, der krænker privates immaterielle rettigheder. Det bemærkes, at ordningen er nærmere beskrevet i bilag 185, som spørgsmålet henviser til.

En afgørelse om blokering af en hjemmeside indebærer, at det ikke længere vil være muligt at tilgå hjemmesiden og det materiale, som måtte være tilgængeligt på hjemmesiden. Det vil heller ikke være muligt at offentliggøre nyt materiale på hjemmesiden.

En ordning, hvorefter en *administrativ* myndighed kan blokere hjemmesi-

der, vil derfor efter Justitsministeriets umiddelbare opfattelse rejse spørgsmål i forhold til grundlovens § 77, 2. pkt., om den formelle ytringsfrihed.

3. Det bemærkes, at den gældende ordning for blokering af hjemmesider, som er reguleret i retsplejelovens § 791 d, indebærer, at afgørelse om blokering træffes af domstolene. Denne ordning giver derfor ikke anledning til nærmere overvejelser i forhold til grundlovens § 77, 2. pkt.